

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝ «Գրաֆիկա» բաժնի դասավանդման
մեթոդիկան(ցուցապաստառ,սխեմաներ,դիդակտիկ
պարագաներ,ուսումնական նյութեր)

Առարկա՝ Տեխնոլոգիա

Կազմեց՝ Արծրուն Թորոսյան

(անուն, ազգանուն)

Կաթնաջուրի Ս. Սերյանյանի անվան միջնակարգ դպրոց

(դպրոցի անվանումը)

Ղեկավար՝ Նարինե Խաչատրյան

Կաթնաջուր 2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն	3
Գլուխ 1. Թանգարանային գրաֆիկա	4
Գլուխ1.1 Գրաֆիկական արվեստի առանձնահատկությունները, տեսակներն ու տարբերությունները.....	6
1.2. Գրաֆիկա ստեղծելու ուղիներ	6
1.3. Գրաֆիկական նյութեր	8
2.1 Տեխնոլոգիայի դասերին խմբային աշխատանքի կազմակերպում	21
Եզրակացություններ և առաջարկություններ	21
Օգտագործված գրականության ցանկ.....	23

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Երեխայի մոտ գեղարվեստական և տեսողական հմտություններ և կարողություններ ձևավորելու համար նախ և առաջ անհրաժեշտ է նրան հնարավորություն տալ ուսումնասիրելու կերպարվեստի հիմնական տեսակը՝ գրաֆիկան: Գրաֆիկային հասանելի են տարբեր ժանրեր (դիմանկար, բնանկար, նատյուրմորտ, պատմական ժանր և այլն), աշխարհը պատկերելու և պատկերավոր մեկնաբանելու նրա հնարավորությունները գործնականում անսահմանափակ են: Գրաֆիկայի գեղարվեստական և արտահայտիչ առավելություններն են լակոնիզմը, պատկերների տարողունակությունը և գրաֆիկական միջոցների խիստ ընտրությունը, որոնք այն հասանելի են դարձնում ցանկացած տարիքի ուսանողների համար: Միջոցների փոքր ընտրությունը և գրաֆիկական լեզվի պայմանականությունը թույլ են տալիս արագ տիրապետել կերպարվեստի պլաստիկ լեզվին, որը կարևոր է երեխաների հետ աշխատելու համար: «Գրաֆիկա՝ որպես տեսողական արվեստի առաջատար տեսակ» առաջին գլխում ներկայացված են կարճ պատմական տեղեկություններ գրաֆիկայի ծագման, կերպարվեստի ոլորտում նրա դիրքի և նշանակության մասին: Բացի այդ, այս գլուխը պարունակում է տեղեկատվություն գրաֆիկական ստեղծագործության արտահայտչամիջոցների, նշանների և առանձնահատկութ յունների մասին. բնութագրվում են գրաֆիկայի տեսակները, բացահայտվում դրանց հատկությունները: Երկրորդ գլուխն ունի մեթոդական և մանկավարժական ուղղվածություն և նվիրված է ուսանողների կողմից գրաֆիկայի հիմունքների գործնական մշակմանը: Այն տալիս է մանկավարժական և կրթական նպատակներ և խնդիրներ գրաֆիկայի ուսումնասիրության մեջ, բացահայտում է գրաֆիկական տեխնիկայում երեխաների հետ աշխատելու մեթոդները և գրաֆիկական արվեստի դերը ստեղծագործական հմտությունների և կարողությունների զարգացման գործում:

Հետազոտության նպատակն է՝

1. տեղեկատվական մշակույթի զարգացումը,
2. այնպիսի անհատականության գծերի վերհանումը, որոնք այսօր պահանջված են,
3. համագործակցային դասի առանձնահատկությունների և խնդիրների վերհանումը:

Հետազոտության խնդիրներն են՝

1. Ներկայացնել համագործակցային դասը, որպես դասի կազմակերպման ձև,
2. Գործնական դասի կազմակերպման միջոցով ցույց տալ վերջինիս թույլ և ուժեղ կողմերը:
3. *Հետազոտության օբյեկտը՝* այն հնարների և միջոցների ամբողջությունն են, որոնք կիրառում ենք դասի ընթացքում:

Հետազոտության առարկան՝ համագործակցային դասն

Մեթոդաբանական հիմքը՝ հետազոտական աշխատանքի ընթացքում օգտվել եմ անգլալեզու գրականությունից, հայ հեղինակների դասգրքերից, ուսումնասօժանդակ նյութերից, գիտական հոդվածներից և համացանցից:

Աշխատանքի կառուցվածքը՝ այն կազմված է ներածությունից, երկու ենթագլխից՝ յուրաքանչյուրը երկուական ենթագլուխ, եզրակացությունից, օգտագործված գրականության ցանկից և հավելվածներից:

ԳԼՈՒԽ I. Թանգարանային գրաֆիկա

Գրաֆիկայի՝ որպես արվեստի ձևի պատմությունը մի քանի հազար տարվա վաղեմություն ունի: Գրաֆիկա ամենահինն է բոլոր կերպարվեստից: Առաջին գրաֆիկական պատկերները առաջացել են մարդկային հասարակության զարգացման ամենավաղ փուլերում՝ նեոլիթում և բրոնզի դարում: Գծեր և ուրվանկարներ պատկերված էին ժայռապատկերներում և հնագույն ծաղկամաններում, որը գրաֆիկական աշխատանքների հնագույն տեսակներից է՝ գծանկարը: Նույնիսկ նախքան հնագույն մարդը դիմեր քանդակագործության և նկարչության փորձերին, նա ստեղծեց առաջին գծանկարները, որոնք նշանավորեցին գրաֆիկայի արվեստի սկիզբը:

Գրաֆիկա՝ որպես կերպարվեստի ձև, անմիջապես չհայտնվեց: Գրաֆիկական պատկերներ ստեղծվել են արդեն այն ժամանակ, երբ մարդիկ ապրում էին քարանձավներում, շփման միջոցով կրակ էին վառում, քարե կացնով որսի էին գնում: Գծանկարները քերծվել կամ ներկված են եղել քարանձավների պատերին, եղել են ուրվագիծ, ուրվագիծ: Մինչև 13-14-րդ դարերը վիզուալ արվեստում ներկերը երկրորդական դեր էին խաղում՝ միայն ընդգծում էին գծանկարի ուրվագծերը և ունեին դեկորատիվ բնույթ:

Նկարչության կանոնների տեսական հիմնավորման սկիզբը պատկանում է եգիպտացիներին: Նկարչության տեխնիկայի ուսուցումն իրականացվել է երկու ուղղությամբ.

Մի կողմից, ձեռքի ազատ շարժումը կիրառվեց, որպեսզի հիմնական եզրագծային գծերը հեշտությամբ կիրառվեն վրձինով տախտակի կամ պապիրուսի մակերեսին: Մյուս կողմից, ուսանողը պետք է ամուր և ամուր ձեռք ունենար, որպեսզի վստահորեն քերծեր որմնանկարի համար պատի ուրվագիծը, խորաքանդակի համար՝ քարի վրա: Հին եգիպտացիների գծանկարներից, կրոնական թեմաների հետ մեկտեղ, կարելի է տեսնել կյանքի տպավորություններն արտացոլող գծագրեր.

կատուները քայլում են պապիրուսի թավուտների միջով. աղջիկը ձկնորսություն է անում; մարդիկ նվագում են երաժշտական գործիքներ.

Դիմանկարի ժանրը, որ նախորդ ժամանակաշրջանի գեղանկարչության գրեթե միակ ոլորտն էր, իր զարգացումն ապրեց նաև գրաֆիկայի մեջ՝ Ստեփան Աղաջանյանի (1863-1940), Փանոս Թերլեմեզյանի (1865-1941), Ենովք Նազարյանցի (1868-1928), Հմայակ Հակոբյանի (1871-1939), Դավիթ Օքրոյանցի (1874-1943) արվեստում: Հայկական գրաֆիկայի հետագա զարգացմանը զգալիորեն նպաստեց բոլոր ժանրերում ստեղծագործող Վարդգես Սուրենյանցի (1860-1921) արվեստը: Պատկերասրահում հավաքված են նկարչի գրքային, ամսագրային ձևավորումները, թատերական ձևավորումների էսքիզները, դիմանկարները, պլակատները: Գևորգ Բաշինջաղյանի (1857-1925), Հարություն Շամշինյանի (1856-1914), Հմայակ Հակոբյանի (1871-1939), Սեդրակ Առաքելյանի (1884-1942) աշխատանքներում կենտրոնական տեղ է գրավում բնանկարը: Բացի բնանկարից, Հարություն Շամշինյանը (1856-1914) անդրադարձել է նաև ժանրային տեսարաններին, նա առաջինն էր հայ նկարիչներից, որ պատկերեց հասարակ մարդկանց կենցաղը: Այդ թեման իր ուրույն և վառ արտացոլումը գտավ ինքնատիպ գծանկարիչ Վանո Խոջաբեկյանի (1875-1922) ստեղծագործության մեջ:

Ճարտարապետական պեյզաժը ներկայացված է Արշակ Ֆեթվաճյանի (1866-1947) վարպետորեն արված և պատմական արժեք ունեցող ջրանկարներում, իսկ հետագայում նաև քանդակագործ Ստեփան Թարյանի (1899-1954) գործերում

Գլուխ 1.1 Գրաֆիկական արվեստի առանձնահատկությունները, տեսակներն ու տարբերությունները.

Գրաֆիկական արվեստը կամ գրաֆիկան (հունարեն «grafa»-ից՝ գրում եմ, նկարում, նկարում եմ) կերպարվեստի տեսակներից է, ներառյալ գծանկարը և գծանկարչության վրա հիմնված ստեղծագործությունները, բայց ունեն իրենց տեսողական միջոցներն ու արտահայտչական հնարավորությունները: Գույնը գրաֆիկայի մեջ գլխավորը չէ, ինչպես, օրինակ, գեղանկարչության մեջ, որն առաջին հայացքից կարող է բնորոշել գրաֆիկան որպես արվեստի «մոայլ» ձև: Գրաֆիկական աշխատանքներում առանձնահատուկ արժեք ունեն դաշտային էսքիզները, էսքիզները, քանդակները: Ի տարբերություն գեղանկարչության այլ տեսակների, գրաֆիկան իրականության փոխանցման բարձր աստիճան չունի, ուստի այստեղ տարածականության և հարթության աստիճանն ավելի մեծ չափով է տարբերվում:

1.2 Գրաֆիկա ստեղծելու ուղիներ.

Գրաֆիկա կերպարվեստի տեսակ է, որն օգտագործում է գծեր, հարվածներ, բծեր և կետեր՝ որպես հիմնական տեսողական միջոց: Գույնը նույնպես կարելի է օգտագործել, բայց, ի տարբերություն նկարչության, այստեղ այն օժանդակ դեր է խաղում: Գրաֆիկա նկարելիս սովորաբար օգտագործում են ոչ ավելի, քան մեկ գույն (բացառությամբ հիմնական սևի, հազվադեպ դեպքերում՝ երկու): Գրաֆիկական արվեստում ուրվագծային գծից բացի, լայնորեն օգտագործվում են հարվածը և բծը, որոնք հակադրվում են նաև սպիտակ (և այլ դեպքերում նաև գունավոր, սև կամ ավելի քիչ հաճախ հյուսվածքային) թղթի մակերեսին, որը գրաֆիկական աշխատանքների հիմնական հիմքն է: Նույն միջոցների համադրությունը կարող է ստեղծել տոնային նրբերանգներ:

Կոմպոզիցիայի հիմնական միջոցներից մեկը գիծն է: Այնտեղ, որտեղ պահանջվում է սահմանափակել տարածությունը, ակնարկել ձևը, ստեղծել միջավայրի զգացողություն, օգտագործվում է տող: Ուղիղ, կոր, կոտրված, բարդ - այն առկա է գրեթե ամեն ինչում, թեև ոչ միշտ հստակ:

Կոմպոզիցիայի մեջ կետը հաճախ օգնում է ընդգծել կարևոր առարկան և որոշել կոմպոզիցիայի կենտրոնը (իմաստային): Բծը, կախված լուծվող խնդիրներից, կարող է լինել և՛ գունավոր, և՛ տոնային: Բծի չափը ամբողջ ձևաչափի նկատմամբ կարող է մեծ տարածության, դատարկության, միայնության զգացում տալ, կամ հակառակը՝ կիպ և եռուզեռ:

Գրաֆիկական կոմպոզիցիաներում աշխատանքի բոլոր մասերի գտնվելու վայրը տարածության և ժամանակի մեջ: Չկա կոմպոզիցիայի խիստ տեսություն, կան միայն որոշ սկզբունքներ, կանոններ և տեխնիկա:

Ռիթմ. Կոմպոզիցիայի ընկալման հստակությունը, նրա հիշարժանությունն ուղղակիորեն կախված են ռիթմից: Ռիթմը կարող է դրսևորվել բազմաթիվ ձևերով՝ էջի բլոկներից մինչև տիպային կոմպոզիցիաներում կանգառներ և կանգառներ: Որքան միապաղաղ է ռիթմը, այնքան կոմպոզիցիան ձանձրալի է: Ուղեղը չի սիրում միապաղաղություն: Էջերի կոմպոզիցիաներում կարևոր է պատկերների, տարրերի և դադարների ռիթմը: Նույնիսկ ամենաստատիկ կոմպոզիցիաներում կարելի է գտնել ռիթմի դրսևորումներ՝ բծերի ռիթմ, գույներ, գծեր, շարժման ռիթմ և այլն:

Կոնտրաստը թույլ է տալիս ընդգծել և ուռճացնել միմյանց կողքի դրված պատկերների, առարկաների, գույների առանձնահատկությունները: Հաստ և բարակ - հաստ նիհարի կողքին ավելի բարակ է թվում և հակառակը: Այս տեխնիկան թույլ է տալիս բարձրացնել օբյեկտի հատկությունները՝ համեմատած նրա հակապոդի հետ:

Սիլուետ. Սիլուետը գծի և կետի համադրություն է, բայց ավելի հաճախ դա մուգ կետ է բաց ֆոնի վրա:

Երթևեկություն. Կոմպոզիցիոն տեխնիկա, երբ հայացքը շարժվում է ուղղություններով և գծերով մի առարկայից մյուսը՝ նկարագրելով բարդ կորը, որն ընդգրկում է գրեթե ողջ աշխատանքային տարածքը:

Գրաֆիկայի տեսակները.

Ըստ տեսակի գրաֆիկայի բաժանվում են.

- 1) մուբերտ կամ թերթիկ (մուբերտային գծանկար, տպագիր, հանրաճանաչ տպագիր);
- 2) կիրառվում է (դիպլոմներ, դիպլոմներ, կնիքներ, պիտակներ, պաստառներ և այլն).
- 3) գիրք և ամսագիր-թերթ.
- 4) փորագրություններ (քսիլոգրաֆիա, լինոգրաֆիա, վիմագրություն, օֆորտ, չոր կետ, ստվարաթղթի վրա փորագրություն և այլն).

1.2 Գրաֆիկական նյութեր

Փայտածուխը նկարչության նյութ է եղել հնագույն ժամանակներից. Վերածննդի դարաշրջանում այսպես կոչված «իտալական մատիտ» (սև կավիճը որակով նման է ածուխին) և սանգվինին («կարմիր կավիճ»); 16-րդ դարից սկսել են օգտագործել գրաֆիտը, իսկ 18-րդ դարի վերջից հայտնվել է փայտե շրջանակի մեջ մատիտ:

Նկարչական առաջադրանքները կատարելու համար առավել նախընտրելի են գրաֆիտ և գունավոր մատիտներ, ֆլումաստեր, ջրաներկ, թանաք, սոուս, գունավոր մատիտներ, ինչպես նաև փայտածուխ, սանգվին, պաստել:

Գրաֆիկական նյութերի բազմազանություն

Եկեք կանգ առնենք գրաֆիկական նյութերի որոշ առանձնահատկությունների վրա:

Գրաֆիտի մատիտը հարմար է ինչպես ուսումնական, այնպես էլ ստեղծագործական աշխատանքի համար: Այն ունի գեղեցիկ մոխրագույն երանգ և որոշակի փայլ և հեշտությամբ կարելի է քսել ռետինով: Այս մատիտը ստեղծում է գծային, գծային հարվածային և տոնա- պատկերային հատակագծի գծագրեր: Նկարչության համար գրաֆիտի մատիտը ամենապարզ և մատչելի գործիքն է:

Գրաֆիտը նստում է ցանկացած թղթի վրա և չի լցվում: Line and stroke-ը լավ է աշխատում հաստ, հարթ թղթի վրա, մինչդեռ հատիկավոր թուղթը հարմար է տոնային աշխատանքի համար: Մատիտով նկարները լավ տեսք ունեն թղթի վրա, որը ժամանակ առ ժամանակ դեղնած է:

Գրաֆիտի մատիտը լավ է նկարների համար ալբոմում, թղթի թերթիկի վրա:

Գունավոր մատիտները կարող են նաև հասնել տարբեր գրաֆիկական և պատկերային էֆեկտների, հատկապես ջրաներկի մատիտներին, որոնք կարող են լողովել ջրով: Գունավոր մատիտների հնարավորությունները շատ ավելի հարուստ են, բայց երեխաները չեն օգտագործում դրանք: Պատճառն այստեղ այն է, որ երեխաները և դպրոցականները պետք է ներկայացնեն այս տեխնիկան մեթոդապես գրագետ և հետաքրքիր ձևով: Այդ ժամանակ գունավոր մատիտները կդառնան շատերի, նույնիսկ ոչ պրոֆեսիոնալների ստեղծագործության ուղեկիցը:

Անդրադառնանք ևս մեկ տարբերակի՝ ածուխին, այն որպես գծագրական նյութ օգտագործվել է արվեստագետների կողմից հնագույն ժամանակներից: Ածուխը կարելի է մշակել երկու եղանակով՝ օգտագործելով գծեր և հարվածներ և կիրառել տոնային ստվերում: Ածուխը առաջացնում է խորը թավշյա սևեր և տոնային անցումների լայն տեսականի: Նրանք կատարում են արագ էսքիզներ, էսքիզներ և երկար նկարներ: Այն շատ հարմարավետ է օգտագործման համար և հեշտ է լվանալ: Ածուխը հստակ բացահայտում է օբյեկտի ձևը, թույլ է տալիս փոխանցել լույսն ու ստվերը: Նկարում են թղթի, ստվարաթղթի, կտավի, պատի և այլ մակերեսների վրա: Ավելի լավ է օգտագործել կոպիտ թուղթ: Հետաքրքիր ածուխով նկարներ են ստացվում փափուկ երանգների գունավոր ֆոնի վրա:

Եվս մեկ տարբերակ է հանդիսանում մարկերը, վերջինս հեշտությամբ սահում է թղթի վրայով և թողնում է գեղեցիկ հարթ գիծ, որը հնարավոր չէ ջնջել: Նկարչությունը կատարվում է գծերի, հարվածների կամ դեկորատիվ բծերի միջոցով: Լավ ֆլումաստերներ բնության էսքիզների, բնապատկերների էսքիզների, դեկորատիվ և դիզայներական աշխատանքների համար:

Գրաֆիկայի դասավանդման ձևերն ու մեթոդները.

Դասավանդման մեթոդը շատ բարդ և ոչ միանշանակ հասկացություն է: Մինչ այժմ այս խնդրով զբաղվող գիտնականները չեն եկել մանկավարժական այս կատեգորիայի էության ընդհանուր ըմբռնման և մեկնաբանության: Եվ այնպես չէ, որ այս խնդրին անբավարար ուշադրություն է դարձվել: Խնդիրն այս հայեցակարգի բազմակողմանիության մեջ է:

Մանկավարժության զարգացման ներկա փուլում առավել աղեկվատ է թվում հետևյալ սահմանումը. ուսուցման մեթոդները աշակերտի կրթական և ճանաչողական գործունեության կազմակերպման միջոցներ են՝ կանխորոշված առաջադրանքներով, ճանաչողական գործունեության մակարդակներով, ուսումնական գործունեության և դիդակտիկ նպատակներին հասնելու ակնկալվող արդյունքներով: Հաճախ օգտագործվում է նաև «ուսուցման մեթոդ» արտահայտությունը: Ուսուցման տեխնիկան մեթոդի անբաժանելի մասն է կամ առանձին կողմ: Օրինակ՝ գրքի հետ աշխատելու աշակերտի մեթոդը ներառում է հետևյալ տեխնիկան՝ նշումներ անել, պլան կազմել, մեջբերումներ անել, բառարան գրել, գծապատկեր կազմել: Անհատական տեխնիկան կարող է լինել տարբեր մեթոդների մաս. նույն մեթոդը կարող է գործել և՛ որպես տեխնիկա, և՛ որպես անկախ մեթոդ:

Օրինակ բացատրությունը ուսուցման ինքնուրույն մեթոդ է: Բայց եթե այն օգտագործվում է պրակտիկ աշխատանքի ընթացքում, այն անցնում է տեխնիկայի կատեգորիա:

Գերմանացի մանկավարժ Սկատկինը և Լերները մշակել է դասակարգում՝ ըստ ստեղծագործական գործունեության մեջ ներգրավվածության մակարդակի՝ առանձնացնելով հետևյալ մեթոդները՝

1. Տեղեկատվական ընկալունակ ուսուցիչը հաղորդում է պատրաստի տեղեկատվություն, իսկ աշակերտները ընկալում և հիշում են այն.

2. վերարտադրողական - ուսանողներն աշխատում են որոշակի պլանի մի համաձայն,

3. ուսումնասիրված նյութի խնդրահարույց ներկայացում - ուսուցիչը խնդիր է դնում և ցույց տալիս դրա լուծման ճանապարհը. էվրիստիկ - ուսուցիչը խնդիրը բաժանում է մասերի, և ուսանողները փնտրում են դրանց լուծումը. հետազոտություն - ուսանողները լիովին ինքնուրույն լուծում են խնդիրը:

Գուլանտը առաջարկեց դասակարգում ըստ աշակերտների ակտիվության մակարդակի՝ բոլոր մեթոդները բաժանելով պասիվների և ակտիվների: Նա պասիվ դասակարգեց այն մեթոդները, որոնցում ուսանողները միայն լսում և նայում են, իսկ ակտիվ մեթոդները, որոնք կազմակերպում են ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքը:

Գրաֆիկական դասընթացի ուսումնական նյութի բովանդակությունը սերտորեն կապված է կյանքի, արտադրության հետ, և հետևաբար վերապատրաստման վիզուալիզացիայի հնարավորությունները մեծ են:

Վիզուալիզացիայի կիրառումը մեծացնում է աշակերտների հետաքրքրությունը ուսումնասիրվող առարկայի նկատմամբ, հեշտացնում է գիտելիքների ստացման գործընթացը, նպաստում յուրացման ուժեղացմանը և դասավանդման մեջ ֆորմալիզմի վերացմանը: Առանց տեսողական միջոցների օգտագործման, դժվար է հաջողությամբ զարգացնել աշակերտների տարածական պատկերները: Հետևաբար, օգտագործելով տեսողական միջոցները, հնարավոր է աշակերտներին վերազինել հատուկ գաղափարներ տարբեր առարկաների երկրաչափական ձևերի և ձևավորման վերաբերյալ, սովորեցնել նրանց վերլուծել և սինթեզել այդ ձևերը: Միննույն ժամանակ մեծ նշանակություն ունեն այնպիսի տեսողական միջոցներ, որոնք սովորողները կարող են ոչ միայն դիտարկել, այլև ձեռքերում պահել, մանրամասն ծանոթանալ դրանց ձևին:

Տեսողական միջոցների համատարած օգտագործումն ու ճիշտ օգտագործումը ընդլայնում և խորացնում է ուսանողների ըմբռնումը ուսումնասիրվող խնդրի վերաբերյալ, կրճատում է նյութի ներկայացման ժամանակը:

Մակայն ուսուցման մեջ մեծ նշանակություն տալով վիզուալիզացիային՝ չի կարելի գերազնահատել այն և թերազնահատել դասավանդման մյուս սկզբունքները: Տեսողական միջոցներով դասը ծանրաբեռնելիս աշակերտները կարող են շեղվել դասի հիմնական նպատակից, բաց թողնել ուսումնասիրվող հարցերի ընդհանուր օրինաչափությունները և չտարանջատել հիմնականը երկրորդականից: Մարզումների ժամանակ պետք է ապահովվի տեսողականի և վերացականի, կոնկրետի և ընդհանրացվածի ճիշտ հարաբերակցությունը:

Տեսողական միջոցների համատարած օգտագործումն ու ճիշտ օգտագործումը ընդլայնում և խորացնում է ուսանողների ըմբռնումը ուսումնասիրվող խնդրի վերաբերյալ, կրճատում է նյութի ներկայացման ժամանակը: Մակայն ուսուցման մեջ մեծ նշանակություն տալով վիզուալիզացիային՝ չի կարելի գերազնահատել այն և թերազնահատել դասավանդման մյուս սկզբունքները: Տեսողական միջոցներով դասը ծանրաբեռնելիս աշակերտները կարող են շեղվել դասի հիմնական նպատակից, բաց թողնել ուսումնասիրվող հարցերի ընդհանուր օրինաչափությունները և չտարանջատել հիմնականը երկրորդականից: Մարզումների ժամանակ պետք է ապահովվի տեսողականի և վերացականի, կոնկրետի և ընդհանրացվածի ճիշտ հարաբերակցությունը:

Տեսողական նյութերը պետք է ընտրվեն ըստ ուսումնական ծրագրի թեմաների այնպես, որ ապահովվեն անհրաժեշտ ցուցադրություններ դասընթացի համապատասխան բաժինները ներկայացնելիս, համախմբել և կրկնել նյութը:

Օժանդակ միջոցների ընտրությունը պետք է լինի ոչ թե պատահական, այլ ուշադիր մտածված ողջ դասընթացի ընթացքում: Յուրաքանչյուր ձեռնարկ պետք է ունենա իր ուրույն տեղը դասերի ընդհանուր շղթայում: Կախված դասի բովանդակությունից և ուսումնական նպատակից՝ անհրաժեշտ է օգտագործել տեսողական տարբեր միջոցներ, որոնք կնպաստեն ուսումնական նյութի ավելի լավ յուրացմանը:

Նաև գրաֆիկայի դասերի արդյունավետությունը բարձրացնելու միջոցներից մեկը ֆիլմերի ժապավենների օգտագործումն է :

1.4 Համագործակցային ուսուցման մեթոդը և դրա տատանումները

Խմբային աշխատանքի կազմակերպում

Համատեղ ուսուցման մի քանի տարբերակ կա: Եկեք մանրամասն նայենք դրանց առանձնահատկություններին:

Թիմային ուսուցում

Այս մեթոդը հատուկ ուշադրություն է դարձնում «խմբային նպատակներին» (թիմային նպատակներին) և ամբողջ խմբի հաջողությանը (թիմային հաջողություն), որոնց կարելի է հասնել միայն խմբի (թիմի) յուրաքանչյուր անդամի անկախ աշխատանքի արդյունքում մշտական փոխազդեցության եպքում: Նույն խմբի մյուս անդամների հետ՝ թեմայի վրա աշխատելիս: Այսպիսով, յուրաքանչյուր սովորողի խնդիրն է ոչ թե կատարել ինչ-որ առաջադրանք, այլ ապահովել, որ թիմի յուրաքանչյուր անդամ ձեռք բերի անհրաժեշտ գիտելիքներ, զարգացնի անհրաժեշտ հմտությունները, և մինևույն ժամանակ ամբողջ թիմը իմանա, թե ինչի է հասել բոլորը: Ամբողջ խումբը շահագրգռված է իր յուրաքանչյուր անդամի կողմից կրթական տեղեկատվության յուրացմամբ, քանի որ թիմի հաջողությունը կախված է խնդրի համատեղ լուծման գործում յուրաքանչյուրի ներդրումից:

Թիմային ուսուցումը հանգում է երեք հիմնական սկզբունքների

- ✓ «պարզներ» (թիմային պարզներ)՝ թիմը ստանում է մեկ «պարզ» բոլորի համար միավորի, վկայականի, դիպլոմի և համատեղ գործունեության գնահատման այլ տեսակների տեսքով,
- ✓ անհատական (անձնական) պատասխանատվություն (անհատական պատասխանատվություն)՝ ամբողջ խմբի հաջողությունը կախված է նրա յուրաքանչյուր անդամի հաջողությունից կամ ձախողումից, սա խրախուսում է թիմի բոլոր անդամներին հետևել միմյանց առաջընթացին և ամբողջ թիմին օգնել ընկերոջը յուրացման գործում, հասկանալ նյութը, որպեսզի բոլորը ձեզ զգան որպես թեմայի փորձագետ,
- ✓ հաջողության հավասար հնարավորություններ՝ յուրաքանչյուր աշակերտ միավորներ է բերում իր խմբին, որոնք նա վաստակում է՝ բարելավելով իր նախկին արդյունքները: Հետևաբար, համեմատությունն իրականացվում է ոչ թե այլ սովորողների, այլ սեփական, նախկինում ձեռք բերված արդյունքների

հետ, ինչը թույլ է տալիս սովորողին զգալ թիմի լիարժեք անդամ և խթանում է իր անձնական նշաձողը ավելի բարձր բարձրացնելու ցանկությունը:

Թիմերում ուսուցման անհատականացում

Մեթոդի էությունը հետևյալն է. սովորողները ստանում են անհատական առաջադրանքներ՝ հիմնվելով նախորդ թեստավորման արդյունքների վրա, այնուհետև աշխատում են անհատական, իրենց տեմպերով, բայց թիմում: Տարբեր թիմեր կարող են աշխատել տարբեր խնդիրների վրա: Թիմի անդամներն օգնում են միմյանց անհատական առաջադրանքներում: Խմբի յուրաքանչյուր անդամի հաջողությունները նշվում են հատուկ ամսագրում: Թեմայի վերջում կա վերջնական թեստ: Յուրաքանչյուր սովորող դա անում է անհատապես: Թեստերը գնահատում են հենց իրենք՝ աշակերտները, ովքեր հատուկ ընտրվել են որպես դասարանցիներ հանդես գալու համար: Ամեն շաբաթ ուսուցիչը նշում է թիմի կողմից կատարված թեմաների, դրանց վերաբերյալ առաջադրանքների քանակը, դրանց իրականացման հաջողությունը դասարանում և տանը, մինչդեռ հատկապես նշվում են խմբի ամենանշանակալի հաջողությունները:

Համագործակցությամբ ուսուցման կազմակերպման այս մեթոդն ամենաարդյունավետն է տնային ընթերցանության վրա աշխատելու ժամանակ, քանի որ աշխատանքի մեծ մասն ընկնում է տնային առաջադրանքների վրա, և դասում քննարկվում են միայն կարդացված տեքստի հետ կապված հարցեր: Սա զգալիորեն խնայում է դասի ժամանակը: Բացի այդ, քանի որ սովորողներն ինքնուրույն են գրանցում խմբի յուրաքանչյուր անդամի կողմից նոր նյութ սովորելու մասին, ուսուցիչը ավելի շատ ժամանակ է ստանում առանձին խմբերի կամ նրա օգնության կարիք ունեցող սովորողների հետ անհատական աշխատանքի համար:

Սովորում ենք միասին

Համաձայն այս տեխնիկայի հայեցակարգի, դասարանը բաժանվում է երեք կամ չորս հոգանոց խմբերի, որոնք միատարր են պատրաստվածության մակարդակի առումով: Յուրաքանչյուր խումբ ստանում է մեկ առաջադրանք, որն ավելի մեծ առաջադրանքի մի մասն է, որի վրա աշխատում է ամբողջ դասարանը: Օրինակ՝

«Ճամփորդություն» թեման ուսումնասիրելիս յուրաքանչյուր խումբ պատասխանատու է երթուղու որոշակի հատվածի համար՝ մշակութային ծրագրի մշակում, տոմսերի ամրագրում, հյուրանոցի ամրագրում և այլն: Խմբերը շփվում են միմյանց հետ՝ ճշտելով ճամփորդության մանրամասները: , առաջարկելով իրենց տարբերակները: Եթե հաշվի

առնենք, որ թեմայի ողջ բառապաշարն արդեն սովորել է նախորդ դասերին, ապա խմբային աշխատանքում շեշտն արդեն դրվում է սովորողների խոսքային գործունեության, հաղորդակցական պրակտիկայի վրա: Խումբը ստանում է մրցանակներ՝ կախված յուրաքանչյուր սովորողի ձեռքբերումներից: Հետևաբար, մեթոդաբանության այս տարբերակի մշակողների կարծիքով, հատուկ ուշադրություն պետք է դարձնել խմբերի հավաքագրման հարցին՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր սովորողի անհատական հոգեբանական բնութագրերը և յուրաքանչյուր կոնկրետ խմբի համար առաջադրանքներ մշակելը:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ամփոփելով՝ կարելի է եզրակացնել, որ գրաֆիկան իսկապես կերպարվեստի հիմքն է, քանի որ գրաֆիկական գծանկարը ցանկացած կերպարվեստի ստեղծագործության ստեղծման առաջին փուլն է: Բոլոր հեղինակները միակարծիք են իրենց կարծիքով, որ նկարը պատկերի հիմքն է, այն հստակ, հստակ պատկերացում է տալիս օբյեկտի դիզայնի, ծավալի մասին:

Արվեստի տեսաբանները մանրամասն ու պատկերավոր գրում են գրաֆիկայի գեղարվեստական հնարավորությունների մասին, նյութերի բազմազանությանը մանրամասն ծանոթացանք «Կերպարվեստի տեսակները» մենագրությունների ուսումնասիրությամբ: Ուսումնասիրության ընթացքում մենք հիմնվել ենք կենդանիների նկարչի և մեթոդիստի աշխատանքի վրա: Գրաֆիկայի ուսումնասիրությունը հարստացրել և ընդլայնել է մեր գիտելիքները գրաֆիկայի, նրա գեղարվեստական հնարավորությունների մասին:

«Գեղեցկության իմաստությունը» գրքում հեղինակավոր գիտնականի, նկարչի և ուսուցչի կարծիքին ծանոթանալը մեզ հիմք է տալիս կարծելու, որ երեխաներին սովորեցնելով հասկանալ գրաֆիկայի արվեստը, ուսումնասիրել տարբեր նյութերի գեղարվեստական հնարավորությունները և երեխաներին տրամադրել Մատիտով, պաստելով, ֆլումաստերներով նկարելու ուրախությունը երեխաների գեղարվեստական զարգացման անհրաժեշտ բաղադրիչն է:

Գրաֆիկական արվեստի տեսության ուսումնասիրությունն ինձ՝ որպես ուսուցչի, անհրաժեշտ է դասարանում աշխատանքի կազմակերպման ավելի խորը ընկալման համար:

Գրաֆիկական արվեստի հիմնական խնդիրն է մարդու մեջ արթնացնել գեղեցկությունը, ստիպել նրան մտածել, զգալ, գրավել դիտողի ուշադրությունը, նրա մեջ առաջացնել նկարում արտահայտված փորձառություններին պատկանելու զգացում, ստիպել նրան նայել իրեն շրջապատող աշխարհին: նորովի, ծանոթ առարկաների մեջ տես արտասովոր էություն: Գրաֆիկական արվեստն ունի իր

գեղեցիկ ու երկար պատմությունը: Այն մեզ ծանոթացնում է նկարչին շրջապատող աշխարհին, հնարավորություն է տալիս հետ նայել մի քանի դար առաջ, կարեկցել վարպետին այն մոտիվները, որոնք նա հատկապես սիրում է [6;122]:

Հեղինակային ստեղծագործությունների վրա աշխատելիս տարբեր նյութերով էսքիզներ ու էսքիզներ էի անում և գործնականում տիրապետում էի գրաֆիկայի

- Գրաֆիկա չի խճճում տարածությունը, այլ ընդհակառակը, ստեղծում է այն, ինչ-որ առումով այն նման է երաժշտությանը՝ ունի դադարներ, և այդ դադարները մեծ դեր են խաղում:

- Գրաֆիկա (հատկապես նկարչություն, վիմագրություն) նկարչին տալիս է ավելի շատ ազատություն, քան նկարելը, շնորհիվ տեխնոլոգիայի պարզության և մատչելիության, արագ աշխատելու ունակության, արտացոլելով ակնթարթային զգացմունքային ապրումները:

- Գրաֆիկաները հիմնականում պատկերագարում են, դրանք ավելի դեկորատիվ են (հաճախ օգտագործվում են գրքերի, մուլտֆիլմերի և այլնի նկարագարումներ ստեղծելու համար):

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Aksenov K. N. Նկարչություն.- Մ., 1987 թ.
2. Trouble G. V. Նուրբ գրելու հիմունքներ - Մ., 1989 թ.
3. Voloshko V.I. Խորհրդանշական պատկերների լուծման սկզբունքները: Դասագիրք:- Մ., 1987 թ.
4. Kirillo A. A. Ուսուցիչ նուրբ նյութերի մասին - Մ., 1971 թ.
5. Kirtser Yu. M. Նկարչություն և նկարչություն.- Մ., 1992 թ.
6. Kuzin V. S. Էսքիզներ և էսքիզներ.- Մ., 1981 թ.
7. Լոմոնոսովա Մ.Տ. Գրաֆիկա և նկարչություն - Մ.: Աստրել ՍՊԸ, 2003 թ.
8. Parramon X. M. Նկարչության հիմունքներ.- Մ., 1994 թ.
9. Ռոստովցև Ն.Ն.Ուսումնական նկարչություն.- Մ., 1985թ.
10. Վարպետների խորհուրդներ. Գեղանկարչություն և գրաֆիկա.— Լ., 1973:
12. Երիտասարդ նկարչի հանրագիտարանային բառարան.- Մ., 1983 թ.
13. Грушевицкая, Т. Г., Гузик, М. А., Садохин, по мировой художественной культуре [Текст] / , , . - М.: Академия, 2001. - С. 198.
14. Дуканин, К. Н., Егоров, Ф. И., Лукинов, Б. П., Седов, К. М., Чарнецкий изобразительного искусства [Текст]/ , , . - С-П.: « Искусство», 1999. - С. 200
15. Изергина, об искусстве [Текст]/ . - Ленинград: Издательство Академии художеств, 1962.

